

ของเก่ามาสมมติว่าเป็นของใหม่

เทศน์อบรม ณ วัดถ้ำยายปริก อ.เกาะสี่ซัง จ.ชลบุรี

วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

เจริญสุข เจริญพร อุบาสกอุบาสิกาทั้งหลาย โดยวันนี้เป็นวันที่ ๓๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยสมมติว่าเป็นวันที่สิ้นปี เหลืออีก ๑ ชั่วโมงกว่าจะเป็นวันเปลี่ยนตัวเลขจาก ๑ เป็น ๒ โดยสมมติว่าปีใหม่ ที่จริงแล้วมันไม่ใช่ เฉพาะเปลี่ยนตัวเลขจาก ๔๑ เป็น ๔๒ ตัวเดียว ความจริงคือเดือนมกราคม มีมาตั้งแต่เรายังไม่เกิด เดือนธันวาคม ๓๑ ธันวาคม มันก็มีมาตั้งแต่เรายังไม่เกิด เกิดมามันก็มีเดือนธันวาคม ๓๑ เดือนธันวาคม เหมือนกัน แล้วก็วันที่ ๑ มกราคม มันก็ของเก่า เอามาเปลี่ยนเป็น พ.ศ. ก็ว่าปีใหม่ โดยสมมติว่าปีใหม่เปลี่ยนตัวเลขตัวเดียว ตามปกติของทางโลก มีเฉพาะวันหนึ่งคืนหนึ่ง จากวันหนึ่งคืนหนึ่งเป็นสัปดาห์ จากสัปดาห์ ๔ สัปดาห์มาเป็น ๑ เดือน จาก ๑ เดือน ๑๒ เดือนเรียกว่า ๑ ปี จากเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน พฤษภาคม มิถุนายน กรกฎาคม สิงหาคม กันยายน ตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม ๑๒ เดือนเรียก ๑ ปี สมมติว่า ๑ ปี หรือ ๑ พ.ศ. ก็เดือนเก่า วันที่หนึ่งวันของเก่า หมุนเวียนเปลี่ยนไปแต่ละวันแต่ละคืน ๑ ปีมี ๓ ฤดูกาล อย่างปีใหม่ปีเก่าเขาสมมติว่าเดือนธันวาคม ๓๑ เหมือนวันนี้ พอเที่ยงคืนก็จะ เป็นขึ้นปีใหม่วันที่ ๑ เปลี่ยน พ.ศ. ไปแล้ว จาก ๔๑ มาเป็น ๔๒ เรียกปีใหม่ ครึกครื้นกันไปตามประสาของชาวโลก ก็เดือนมกราคม อีกนั้นแหละ นี่คือความจริงของสังคมเราในโลกเรา ด้วยเหตุที่พระพุทธร่องค์จึงเดือนสาวกทั้งหลาย “วันคืนล่วงไปๆ เธอทำอะไรอยู่” มีความหมายลึกซึ้ง แต่ละวันแต่ละคืนผ่านไปนี่เธอทำอะไร อันนี้ท่านเดือนสติเฉพาะสาวก ผู้ปฏิบัติธรรม สมัยพระองค์ยังทรงมีพระชนม์อยู่ ได้จาริกไว้ในไตรปิฎก เหตุนี้คือความไม่ประมาท แต่ชาวโลกเขาไม่ได้คิดหระก มองไม่เห็น เป็นปีใหม่นี้ก็ครึกครื้นกันไป เทียวจาริกกลับไปสู่บ้านเกิดเมืองนอน เข็มมญาติพี่น้องไปสนุกสนานกัน จีรณจรีเรือไปกลับ บางทีก็มีอุบัติเหตุ ไปทางเรือก็เรือจมตายในน้ำ ไม่ว่าบนบกในน้ำมันก็ตายแต่ละปีแต่ละเดือนที่ผ่านไปถึงขวบปี มันมีทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนเดิม ไม่ว่าอัคคีภัยโจรภัย

มันก็มีกันทุกปี เหตุนั้นเขาจึงว่าปีนี้เศรษฐกิจตก ทำไมมันจึงตก ฐานะเงินบาท เงินสตางค์ เงินสิบบาท ห้าบาท ยี่สิบบาท ร้อยบาท ห้าร้อยบาท พันบาท มันก็มีราคาตัวของมันอยู่ แต่ว่าแต่ละคนแต่ละครอบครัวนี้เขามีเก็บหอมรอมริบเอาไว้เพื่อยามขัดสน เตรียมตัวไว้ หรือยัง ยามตงงานงานไม่มีเราจะเอาทุนนั้นออกมาใช้จ่ายยามขัดสน ไม่ได้คิด ไม่ได้พิจารณา นี่ก็คือความประมาทเลินเล่อ มีมากใช้มาก บางทีก็เป็นหนี้เป็นสินเขา อีรุงตุงนัง เอาทรัพย์สินพัสดุต่างๆไปจำนองเขาเอาไว้ เมื่อสิ้นกำหนดการเขาก็ยึดไป ล้มละลาย บางทีก็ฆ่าตัวตายกินยาตาย กระโดดตึกตาย แม้แต่มีความรู้ชั้นสูงปริญญาโท เอก ยังฆ่าตัวตายนั่นคืออะไร มีหน้าที่การงานสูงส่งยังไม่วายฆ่าตัวตาย อันนี้พูดตาม หลักพุทธศาสนาเขาเรียกว่ากรรม ถึงวาระกรรมมาให้ผลก็ต้องฆ่าตัวตาย ไม่ว่าจะฆราวาส หรือพระ มันมีคัมภีร์ทางเดียวฆ่าตัวตายพ้นจากโลกนี้ แต่หาไม่รู้ไม่เลย คนเราจะคิดฆ่าตัวตาย มันทุกข์ เมื่อมันทุกข์จิตทุกข์ทุกขจิตเป็นหวังได้ “จิตเต สังกิลิฏฐะ ทุกขจิต ปาฎิกังขา เมื่อจิต เสราห์มองโลกนรกเป็นอันที่ไป จิตเต อสังกิลิฏฐะ สุขจิต ปาฎิกังขา เมื่อจิตไม่เสราห์มอง โลกสวรรค์เป็นหวังได้” นี่พระพุทธองค์ตรัสไว้อย่างแน่นอน เหตุนั้นจึงเตือนสาวกทั้งหลาย อุบาสกอุบาสิกาผู้ฉันทะในสัมมาปฏิบัติ จึงเน้นหนักในการภาวนา เพื่อทำจิต ให้มีสมาธิ ให้มีสติปัญญา มองด้านใน ให้เข้าใจเรื่องจิตควบคุมจิต ให้มีอารมณ์สมาธิ มีอารมณ์กรรมฐานหรือนามรูปเป็นอารมณ์ เมื่อจิตดับ ถ้าอารมณ์สมาธิก็ไปขึ้นพรหม ถ้าอารมณ์รูปนามอย่างน้อยก็สภิกขาอนุคามิ หรือทำลายความรู้สึกลึกลับนึกนามรูป ทำให้ จิตว่าง ความคิดนึกปรุงแต่งไม่มี ก็เป็นพระจิณาสพ มีอารมณ์นิพพานเป็นที่ตั้ง เขาเรียก เจตสิกนิพพาน ไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดในภพน้อยภพใหญ่ นั่นเขาเรียกว่าโลกุตตรภูมิ เป็นอสังขตธรรม ธรรมที่ไม่มีปัจจัยปรุงแต่ง เรียกว่า “นิพพานัง ปรมัง สุขญญัง” สุขุสมมติ สุขุธรรมคือนามรูป แต่อุบาสกอุบาสิกายังมีภาระในผูกพันในการทำมาหากิน ต้องค้ำจุนขนขวาย เพื่อเอาทรัพย์สมบัติมาประกอบอาชีพประจำวัน ประจำเดือน ตลอดทั้งปี ด้วยเหตุนี้การปฏิบัติธรรมมันจึงมีอารมณ์ มีสมาธิมีสติควบคุมความรู้สึก แม้แต่ชาวโลก เขายังไม่พร้อมที่จะเข้ามาในอุปสมบทได้มาบวชในพุทธศาสนา เขาก็มี ถือศีลปกติ แคศีล ๕ มีให้ทาน รักษาศีลและภาวนา การรักษาศีลคือปกติ ศีลคือปกติ มีสติควบคุมอิริยาบถ จะว่าศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ นั้นบัญญัติ ถ้าเราปฏิบัติธรรม มีสติสัมปชัญญะทุกขณะจิตมีสมาธิเป็นรองรับ คณานับไม่ได้เรื่องศีล ด้วยเหตุนี้เรา ปฏิบัติธรรมก็เน้นหนักในการสมาธิ ฝึกสติให้ควบคุมความรู้สึกทุกอิริยาบถ ไม่ว่าจะ นั่งยืนเดินนอนคู่เหยียดอะไรก็แล้วแต่ หรือจะมีอารมณ์นามรูปเป็นอารมณ์ นั่นคือ วิปัสสนา ถ้ามีอารมณ์สมาธินั่นคือสมถะ เหตุนี้เรามาบวชในพุทธศาสนาให้เข้าใจเรื่อง

ของสังขธรรม เราบวชหาสังขธรรม สังขธรรมคือความจริงที่มันปรากฏอยู่ต่อหน้าเรา รูปทางตากระทบมันก็ใช่ เสียงทางหูกระทบหูเราก็ใช่ ถ้าเรามีความรู้สึกลอยเรารู้รูป รู้เสียงนั่นคือนามรูปเป็นอารมณ์ รู้ลมหายใจเข้าออกนั่นคือนามรูปหรือกลิ่นหอมเหม็น อาหารคาวหวานในปากของเราเข้าไปนั่นรส อาหารเข้าไปถูกกระทบของแข็งนั่นคือ ธาตุดินนั่นนะ มันก็รู้คือรูปนามนั่นเอง เย็นร้อนอ่อนแข็งกระทบกาย เรารู้นั่นคือนามรูป แม้แต่กู่เหยียดนั่งยืนเดินนอนเราก็รู้ ก็รูปนามนั่นเอง แม้แต่อุจจาระปัสสาวะ หรือน้ำลาย กลืนไป นั่นคือรูปกับนาม ทุกสิ่งทุกอย่างในตัวเรา รูปนามนี้ขยับลงแล้วคือรูปกับนาม ถ้าพูดตามหลักกวีปัสสนา เขาเรียกว่าธาตุทั้ง ๔ ให้พิจารณาเป็นธาตุคินน้ำไฟลมก็ได้ พิจารณาเป็นขันธ์ ๕ ก็ได้ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ แต่ละกองละกองก็ได้ หรือพิจารณาอายตนะ ๖ ตาหูจมูกลิ้นกายใจก็ได้ ขยับลงก็คือรูปกับนาม นี่อารมณ์วิปัสสนา เหตุนั้นเมื่อเรารู้แจ้ง ทางตาเหตุปัจจุโย มันมีรูปกับตาของมัน หน้าทีของมัน หู-เสียง กลิ่น-จมูก หายใจเข้า-ออกมีทุกรูปนาม ทุกบุคคล อาหารการกินก็เหมือนกัน กินแล้วก็ ถ่ายเหมือนกัน มีนั่งยืนเดินนอนกู่เหยียดมือหยิบมีอวางเหมือนกัน อะไรทุกสิ่งทุกอย่าง ผมขนเล็บฟันหนัง เนื้อหุ้มกระดูกเหมือนกันหมดเลย สุดท้ายเกิดแล้วก็ต้องแก่เจ็บตาย ด้วยกันทั้งนั้น นี่เป็นตัวทุกข์ เหตุนั้นพระพุทธองค์ตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ ท่านก็จึงมาตีแผ่ให้ง่ายขึ้น ให้ปฏิบัติตามแนวนี้ เดียวนี้มันไปกันหลายรูปแบบ การปฏิบัติ ได้สมาธิมีการปลุกเสกอันโน่นไอ้ต่าง ๆ เป็นเกจิอาจารย์ต่างๆเป็นวัตถุมงคล เลยกลาย เป็นแพชั่นไป ไม่ได้ไปสู่อารมณ์วิปัสสนาญาณ เดียวนี้มันจึงแตกต่างกันในพุทธศาสนา แต่ละวัดแต่ละแห่ง เหตุนั้นสำหรับการพัฒนาด้านจิตมันต่างๆกัน ที่จริงแล้วอันเดียวกัน นั่นแหละ ทีนี้คนซึ่งนำนี้สำคัญเลย คนเราไม่ถึงจุดหมายปลายทางแล้วประมาท คนเห็นความจริงขึ้นแล้วเขาจะไม่ทำหอก ถ้ายังทำอยู่มันก็ยังมียุคคอลลอย เอาของหลอกบุคคลลอย อันนี้เป็นเครื่องวัดให้รู้เลย เขาู้แจ้งเขาจะไม่หลอกใคร เพราะไม่มีบุคคล ไอ้สัตว์บุคคล ตัวตนเราเขานั่นมันครอบงำอยู่ ไอ้ไม่มีบุคคลมันก็ไม่มิมนุษย์ ไม่มีมนุษย์คนก็ไม่มิม อันนี้ มันจึงดับสูญแต่ละวันไป อันนี้เราพูดโดยสมมติ ในฐานะเราอุบาสิกาอุบาสิกาคูเฝ้าแสวงหา สังขธรรมคือความจริง แต่ละวันแต่ละคืนมันผ่านไป ไม่ว่าจะดูหนาว ดูแล้ง ดูฝน มันแคว้นหนึ่งคืนหนึ่ง หลวงพ่อเองเรียนมาหมดหมดดูต่างๆ เดียวนี้เลิกดู คนเรานี้มา เห็นความจริงขึ้นว่า เราไม่เกิดกลางวันก็กลางคืน ไม่ตายกลางคืนก็กลางวัน ๒ ลักษณะ มันมีอยู่อย่างนี้ มีมาแล้วตั้งบรมกัป แล้วมันก็มีต่อไปอีกจนเราตายไปมันก็มีอยู่อย่างนี้ วัน เดือน ปีมันก็มีมันอยู่อย่างนี้ เปลี่ยนแต่ตัวเลขตัวเดียว เดินหน้าเรื่อย แค่นี้เขาก็สมมติ ว่าปีใหม่ ที่จริงมันเดือนมกรายนั่นแหละ วันที่ ๑ นั่นแหละ อย่างปีนี้ได้ทำสร้าง

วิหารขึ้น วางศิลาฤกษ์วันที่ ๑ เดือน ๑ พ.ศ. ๔๑ เขาเรียกทอง ๑ ถึงบัดนี้เดือนสุดท้าย เป็น ๓๑ ธันวาคม ๔๑ จะสิ้นสุดลงไม่ช้า จะเปลี่ยนจาก ๔๑ เป็น ๔๒ ขึ้น เรียกว่าปีใหม่ ก็เดือนมกราอีกล่ะ วันที่ ๑ อีกล่ะ เป็นอยู่อย่างนี้ แต่ทางโลกเขาไม่ได้คิดไม่ได้พิจารณา รอบหนึ่ง แต่ละวันแต่ละปีนี่มันเอาชีวิตทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะที่มีวิญญาณครองหรือไม่มี วิญญาณครองเสื่อมไปสิ้นไป มันมีอายุขัยของมัน อย่างน้อยก็ร้อยกว่าปี อย่างวัตถุถาวร ต่างๆ มันเสื่อมในตัวของมันเองไป ทนต่อดินฟ้าอากาศไม่ได้ นี่คือสังขารธรรม พระพุทธเจ้าไม่ได้สร้างมา ท่านมาตรัสรู้ท่านก็มาเห็นความจริงสอนหลักสังขารธรรมที่ ปรากฏอยู่ในตาเรา ปรากฏในหูเรา พระพุทธเจ้าท่านก็เป็นมนุษย์ พ่อแม่พี่น้องก็เป็น มนุษย์ ทายาทต่างๆเป็นมนุษย์ แต่ท่านมีความสามารถเป็นอัจฉริยบุคคล มาตรัสรู้ อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณนั่นคืออะไร เพราะท่านได้บำเพ็ญเพียรมาเป็นเวลาหลายสิบปี สร้างบารมีมาจนได้มาตรัสรู้ มาเผยแผ่ธรรมะให้ง่ายขึ้นให้ปฏิบัติขึ้น มุ่งสู่โลกุตตรภูมิ แต่เดี๋ยวนี้เกจิอาจารย์ต่างๆ เอาธรรมะพระพุทธองค์ไปหากินกันต่างๆ นานา แหกแนว ไปหมด คนโง่มันมากก็ต้องหลงไหลใฝ่ฝันไปในทางที่ว้าของวิเศษของอะไรต่างๆ นี่คือ ความไม่รู้จริง เหตุนี้หลงพ้อมาอยู่เนี่ยบวชมา พ.ศ. ๒๕๑๒ ถึงปัจจุบันนี้ ๒๕๔๑ นี่เป็น เวลา ๓๐ ปี หลวงพ้อพิจารณาตั้งแต่จำความได้มาจนกระทั่ง ๔๕ ปี ไม่ได้อะไรเลย ทางโลก ทำงานทั้งวันทั้งคืนนี้จะรวย เดี่ยวนี้ดับสูญไปเหมือนคำฝันไป เหนื่อยเปล่าไม่ได้ อะไรเลย พ้อหลวงพ้อมาบวช ตั้งใจจะบวชพรรษาเดียว แต่ตัดสินใจทิ้งว่ อายุเราปานนี้ แล้ว จะออกไปอีกมันก็อย่างเก่าไม่ได้อะไร ก็เลยตัดสินใจบวชต่อมาปฏิบัติธรรมเป็น เวลา ๓๐ พรรษานี้ ๓๐ ปีนี้ ได้ธรรมะคือได้สมาธิ ได้สติปัญญา รู้ความจริงในตัวเองว่า อ้อ ไม่มีอะไรเป็นแก่นสารเลย แต่ละวันแต่ละคืนผ่านไปเหมือนสายน้ำ เวลานอนหลับ หมดความรู้สึกละไม่มีอะไร ตายไปแล้ววันหนึ่งคืนหนึ่ง ตื่นมากระทบอีกแล้ว รูปตาเสียง กลิ่นรสสัมผัสเย็นร้อนอ่อนแข็งกระทบอีกแล้ว แค่นี้หนึ่ง ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด ก็เป็นอยู่อย่างนี้ ทั่วโลก รูปกระทบตา เสียงกระทบหู กลิ่นกระทบจมูก หายใจเข้าออก อาหารการกิน กระทบปากกระทบหู กระทบเย็นร้อนอ่อนแข็งกระทบกาย นั่งยืนเดินนอนกินถ่าย หลับตื่น อาบน้ำล้างหน้าแปรงฟันอยู่อย่างนี้เป็นปกติของมนุษย์ ชีวิตประจำวัน แต่ละปี แต่ละวัน แต่ละเดือน แต่ละอันนี้ ๑๒ เดือนจึงเป็นปี เขาเรียกหนึ่ง พ.ศ. มันก็ของเก่า เปลี่ยนตัวเลข พ.ศ. จาก ๑ เป็น ๒ จาก ๒ เป็น ๓ ไปเรื่อยๆ วันเดือนปีนั่นมันของเก่า เดือนธันวาคม ก็ ๓๑ ของเก่าสิ้น พ.ศ. สิ้นเดือน ๑ มกราฯ มันก็ของเก่าซ้าๆ ซากๆ อยู่นั่นเอง มาพิจารณาแล้วไม่ได้อะไรเลย แม้แต่อาหารการกินลงไปในห้องมันก็ยังออก แล้วเอา อะไรกับข้างนอก ด้วยเหตุนี้พระพุทธองค์จึงว่า “เป็นเครื่องอาศัยของบรรพชิต ๔ อย่าง”

อาศัยอาหารกินดับความหิวไปวันหนึ่ง อาศัยเสื้อผ้าที่เขาถวายให้มาเป็นเครื่องนุ่งห่ม
ปิดกายกันเหลืองกันยุง อาศัยเสนาสนะที่เขาอุปัฏฐากอะไรต่างๆปลูกให้อาศัยกันแดด
กันฝน อาศัยยารักษาโรค ยามเจ็บไข้ได้ป่วย บำบัดทุกข์บำรุงสุข หายก็หายไม่หายก็ตาย
อยู่แค่นี้ เหตุนั้นไม่มีอะไรที่ตีขึ้นมาเลย มีตัวเลขตัวเดียว แต่สังคมนั้นนะ ทางโลก
เขาคิดกันมัน มีเท่านั้นไม่พอ มีเท่านั้นไม่พอ นั่นคืออะไร ผู้มีมากก็ยังคิดมันมาก เหตุนั้น
พระพุทธองค์จึงว่า “พองอยู่เป็นนิตย์ไม่รู้จักอ้อม” นี่ตัวตัมหา คนเราแต่ละวัน จากวัน
เป็นสัปดาห์ ๔ สัปดาห์เป็นเดือน เดือน ๑๒ เดือนเป็นปี เปลี่ยนเลขตัวหนึ่ง ๓๑ ธันวาคม
ไปต่อไปมันก็ถึงฤดูหนาวมันก็ ๓๑ ธันวาคมสิ้นปีอีกแล้วปีเก่าอีกแล้ว เขาว่าปีเก่า มกราฯ
อีกเขาก็ว่า ปีใหม่อีกแล้ว เปลี่ยนจาก ๑ เป็น ๒ จาก ๔๒ เป็น ๔๓ ตามลำดับ ตัวเลข
ตัวเดียว ด้วยเหตุนี้เลขนี้จึงมีกำลังสูง ไม่ว่าจะเรื่องการเงินหรือการอะไรแล้วแต่ ต้องเอา
ตัวเลขเป็นหลัก เหตุนี้อำนาจของเลขนี้มันจึงสูง เหตุนี้เรานี้ตั้งเกิดมานี้เสื้อผ้าขาดมา
ก็ซุด ปีหนึ่งขาดไปซุดหนึ่ง อย่างพระปีหนึ่งเปลี่ยนผ้าครั้งหนึ่ง รองเท้าขาดไปก็คู่
ทุกสิ่งทุกอย่างเสื่อมไปสิ้นไปทุกเวลาทุกนาที ได้คิดถึงซื่อนี้หรือเปล่า หลวงพ่อเองเนาะ
นอนอยู่หน้าสำนักฯ คุณคนเขาวังไปวังมาไม่ว่ารถมอเตอร์ไซค์ สามล้ออะไรเดินไปเดินมา
ย้อนมาดูเราสมัยก่อน ก่อนบวช เช่นเดียวกันเลย มีทางเข้าวัดไม่เข้า ผ่านไปผ่านมา
เหมือนกัน อันนั้นคืออะไร จึงมารู้ความจริงว่า ความโลภครอบงำปกปิดจิตเราให้มีคมน
มองไม่เห็นวัด มองไม่เห็นหลังคาโบสถ์ มองไม่เห็นพระ เดียวนี้หลวงพ่อบวชมา
เป็นเวลา ๓๐ ปี รู้ความจริงแล้วว่า แต่ละวันดับไปสิ้นไปทุกเวลาทุกนาที ตายวันตายคืน
เลยไม่เอา เรามาบวชเราฝึกสมาธิฝึกสติให้สมบูรณ์ เราได้ธรรมะ “ธัมโม หเว รักษติ
ธัมมจารีง ธรรมแลย่อมคุ้มครองผู้ประพฤติธรรม” มีอุปสรรคนานาประการ เราแก้ปัญหา
ด้วยสติ แก้ปัญหาด้วยปัญญา ทุกอย่างในโลกนี้เราแก้ได้ทั้งนั้น เอาสังฆกรรมนั้นเป็น
เครื่องวัด ถือว่าเราบริสุทธิ์ เรื่องคำพูดกล่าวหา ดีหรือไม่ดีมันมีทั่วไปเลย พูดไปก็
ดับไป เรารู้ความจริงมันแล้ว เสียงกะหู รูปกับตา เหตุนี้โลกนี้แห่งโลกจิตวิญญาณ
เรามาปฏิบัติที่เราทำหลายตัวนี้ ทำหลายความรู้สึกนึกคิดนี่ปรุงแต่งได้จิตเราก็ว่าง กระทบมา
ก็เรื่องแค่นี้ สุขุม ไม่รู้จะเอาอะไร ดีหรือไม่ดีก็ให้มันค่าเอามั่นว่าเอาไปเถอะ เราน้อมรับ
ทุกอย่าง เพราะเห็นแล้วว่ามันไม่เที่ยง แปรปรวนในท่ามกลาง สลายในที่สุด นี่คือ
สังฆกรรม เราต้องรู้จักกาลเวลา รู้จักตน เราถือว่าเรามาบวช...

